

KOPI

Bemærk tryk på
højre side

29 JAN. 2007

Overfredningsnævnets afgørelse

af 14. november 1990

om fredning af "Kalvebodkilen" i Københavns,
Tårnby og Hvidovre Kommuner (sag nr. 2787/89).

Fredningsnævnet for Københavns Amts Fredningskreds har den 13. december 1989 truffet afgørelse om fredning efter naturfredningslovens kapitel III af et ca. 3.000 ha stort areal beliggende på begge sider af søterritoriet Kalveboderne. Fredningsnævnet har ved anden afgørelse af samme dato bestemt, at fredningen gennemføres uden tilkendelse af erstatning.

Fredningssagen er rejst i 1989 af Danmarks Naturfredningsforening og det daværende Hovedstadsråd i forening. Ved sagsrejsningen bortfaldt den af Danmarks Naturfredningsforening i 1972 rejste og i 1985 udvidede sag om fredning af arealer på Vestamager.

Afgørelsen om fredning er påklaget til Overfredningsnævnet af Trafikministeriet, Dansk Ornitologisk Forening og Arne Jakobsen som ejer af ejendommen matr.nr. 3 an Hvidovre By, Strandmark. Afgørelsen om erstatning er ikke påklaget.

Fredningsområdet.

Den væsentligste del af det samlede fredningsområde ligger på Amager og udgør det landareal, som er fremkommet ved inddæmninger senest i 1940'erne.

Størstedelen af dette areal og de oprindelige strandenge har indtil 1960'erne været benyttet af forsvaret som artilleriøvelsesområde. Området fremtræder nu som et varieret landskab med et overvejende naturligt udviklet planteliv.

Inddæmningen og den fortsatte afvanding har medført, at Vestamager nu rummer navnlig udstrakte strandenge, rørsumpe og overdrevsarealer, en del søer og vandhuller samt selvsået birkeskov. Siden 1986 er der foretaget skovtilplantning på ca. 30 ha i den sydøstlige del. De førstnævnte landskabselementer repræsenterer forskellige stadier i den naturlige udvikling efter inddæmningen og indeholder levesteder for adskillige sjældne og truede planter og dyr. Navnlig siden 1984 er antallet af ynglende fugle på Vestamager imidlertid faldet betydeligt. Naturpleje er påkrævet for at fastholde de forskellige udviklingsstadier.

Efter at størstedelen af arealerne syd for Sjællandsbroen i 1984 blev åbnet for offentligheden, findes der nu veje og stier for gående, cyklende og ridende i en samlet længde af over 50 km.

Fredningsområdets retlige status.

Bortset fra mindre arealer i Hvidovre Kommune er hele fredningsområdet i offentligt eje eller tjener offentlige formål, og praktisk taget hele fredningsområdet ligger i landzone.

Søer og kanaler i afvandingssystemet på Amager er omfattet af naturfredningslovens § 43 (beskyttelse af vådområder), og i hvert fald nogle af de tilgrænsende arealer er omfattet af naturfredningslovens § 47 a (be-

skyttelseslinien ved ferske vande). De kystnære arealer i Hvidovre Kommune og på Amager er i det væsentlige omfattet af naturfredningslovens § 46 (strandbeskyttelseslinien). Mindre arealer i Hvidovre og Københavns Kommuner er omfattet af fredningsdeklarationer af 18. marts 1940 og 3. marts 1966 og fredningskendelser af 26. juli 1944 og 25. januar 1947.

Ved en afgørelse af 4. juni 1982 har fredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 54, stk. 4, bestemt, at kysten på de privatejede ejendomme mellem lystbådehavnen og Langhøjsskolens sportsplads i Hvidovre Kommune ikke skal være åben for almenhedens færdsel på de strækninger, hvor forstranden er bevokset med siv og rør.

Miljøministeriet forbereder udfærdigelsen af en bekendtgørelse i medfør af naturfredningslovens § 60 om fredning af søterritoriet Kalveboderne.

Størstedelen af fredningsområdet på Amager syd for Sjællandsbroen er vildtreservat, jf. senest Landbrugsministeriets bekendtgørelse af 15. juni 1984 om Vestamager vildtreservat. I den sydvestlige del af reservatet er der forbud mod færdsel (bekendtgørelsens § 3).

Hele fredningsområdet på Amager syd for Sjællandsbroen er beliggende i EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 111 (Vestamager og omliggende havområder).

Ved lov af 10. juni 1976 om visse hovedlandevejsstrækninger er nu trafikministeren bemyndiget til at lade anlægge en motorvejsforbindelse (Tårnbymotorvejen) over Vestamager fra den eksisterende motorvej til Lufthavnsvej og med de fornødne tilslutninger til det eksisterende vejnet.

Miljøministeren godkendte den 15. december 1989 regionplan for hovedstadsregionen 1989-2001, vedtaget den 24. november 1989 af det daværende Hovedstadsråd. I forbindelse med godkendelsen foretog ministeren enkelte ændringer af planen, bl.a. for så vidt angår Vestamager. Ved cirkulære af 28. december 1989 (landsplandirektiv) har miljøministeren tillagt regionplanen retsvirkning som kommuneplan i Københavns Kommune.

Fredningsområdets afgrænsning svarer i det væsentlige til regionplanens afgrænsning af de arealer i Kalvebodkilen, der ifølge planen forbeholdes fredningsmæssige formål. Også fredningsbestemmelserne er - med enkelte afvigelser - i overensstemmelse med regionplanens retningslinier.

For byzonearealerne på Amager Fælled uden for fredningsområdet er hovedindholdet af regionplanens retningslinier, at der på ca. 30 ha langs Artillerivej kan opføres bolig- og institutionsbebyggelse, at området syd for universitetet indtil tracéet for naturgasledningen kan anvendes til universitetsformål m.v., og at de øvrige arealer udlægges til park og almene friluftsformål. For de sidstnævnte byzonearealer opstiller planen følgende retningslinie: "For at sikre, at Fælledens overdrevsagtige landskabstræk fastholdes, og at sø- og moseområderne på Fælledens østlige del bevares, skal der udføres naturpleje på grundlag af særlige plejeplaner."

Regionplanen har inden for fredningsområdet på Amager udpeget to såkaldte interesseområder for regionale overnatningshaver, henholdsvis ved Kalveboderne og ved Tårnbys bygrænse.

Området på Amager mellem den eksisterende motorvej og Kalveboderne skal ifølge regionplanen anvendes som deponeringsplads for fast affald i en mængde af ca. 4 mio m³. Miljøministeren har ved sin godkendelse af regionplanen suppleret retningslinierne for dette område med følgende: "Med lokaliteten Vestamager sætter hensyn til flysikkerheden og den fremtidige arealanvendelse grænser for deponeringsmulighederne. Ved den efterfølgende godkendelse efter miljøbeskyttelsesloven må affaldssammensætningen derfor ikke omfatte "spiseligt" affald. Hvor arealerne efterfølgende skal anvendes til intensivt friluftsliv som kolonihaver, må affaldssammensætning og efterbehandling fastlægges, således at anvendelsen af arealerne, herunder dyrkning af grøntsager, kan ske risikofrit."

Sagens behandling for Overfredningsnævnet.

Overfredningsnævnet har den 15. maj 1990 besigtiget fredningsområdet og

afholdt offentligt møde med interesserede i sagen. Overfredningsnævnet har i øvrigt modtaget en del skriftlige henvendelser fra myndigheder, foreninger m.v. og privatpersoner, herunder bemærkninger til et udkast til fredningsbestemmelser, som Overfredningsnævnet udsendte den 7. juni 1990.

Dansk Ornitologisk Forening har fremhævet den betydelige nedgang i fuglebestanden på Vestamager, som er indtruffet i de senere år, og har anset en fredning til beskyttelse af fuglelivet for stærkt hastende. Foreningen anser den foretagne skovrejsning og den dermed forbundne afvanding for at have været en stærkt medvirkende årsag til nedgangen i antallet af ynglefugle. Foreningen ønsker derfor, at fredningen skal indeholde et forbud mod yderligere skovrejsning samt bestemmelser om naturgenopretning ved f.eks. vandstandshævninger og forsøg med saltvandsindtag. Foreningen har endvidere ønsket fredningsområdet udvidet med byzonearealerne på Amager Fælled og herved navnlig anført, at disse arealer er de oprindelige strandenge og ligesom Fælledens landzonearealer rummer et stort og varieret plante- og dyreliv. Foreningen har tillige udtalt sig imod, at fredningen tillader adskillige større anlæg i fredningsområdet, bl.a. motorvej, storlosseplads, turistcampingplads og golfbane.

Islands Brygges Lokalråd, Foreningen Fælledens Venner og Foreningen Bevar Amager Fælled har fremhævet, at hele Amager Fælled er et næsten uspoleret naturområde tæt ved Københavns centrum og af uvurderlig betydning for især beboerne i de tilgrænsende tætbebyggede byområder. Hele Fælleden bør derfor omfattes af fredningen.

Feltbotanisk Klub under Dansk Botanisk Forening og Foreningen til Svampekundskabens Fremme har navnlig fremhævet de botaniske værdier, der findes på byzonearealerne på Amager Fælled, og ønsket i hvert fald arealerne syd for Grønjordsvej inddraget under fredningen. Feltbotanisk Klub har endvidere fremhævet behovet for, at Fælleden undergives naturpleje på grundlag af en samlet plejeplan.

Miljøministeriet har ønsket, at ministeriet skal være plejemyndighed

for delområderne 2, 3 og 4, indtil arealerne skifter anvendelse fra rene naturområder til rekreative formål.

Københavns Kommune har for så vidt angår arealerne i kommunen (delområderne 2 og 3) udtalt sig imod Miljøministeriets ønske og ser ingen anledning til, at de almindeligt gældende regler om naturpleje i bekendtgørelse af 6. december 1983 fraviges for disse arealer.

Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet har udtalt sig i overensstemmelse med Miljøministeriets ønske og ser også gerne ministeriet som plejemyndighed for delområde 5 bortset fra de arealer, der faktisk anvendes til affaldsdeponering. De to organisationer har i øvrigt anbefalet fredningen gennemført i det væsentlige som bestemt af fredningsnævnet. Fredningsområdets afgrænsning over Amager Fælled tiltrædes således, men de to organisationer fremhæver den forudsætning herfor, at regionplanens retningslinier for byzonearealerne på Fælleden følges. Naturplejen på Fælleden bør derfor ske efter en samlet plan for hele Fælleden.

Københavns Amt har ønsket indflydelse på naturplejen på arealerne i Tårnby Kommune og herved henvist til, at amtet udfører naturovervågning på disse arealer. Amtet har på Overfredningsnævnets forespørgsel erklæret sig indforstået med, at plejemyndigheden tillægges Hvidovre Kommune for arealerne i denne kommune.

Trafikministeriet har med støtte fra Miljøministeriet protesteret mod, at det efter fredningsnævnets kendelse vil kræve en dispensation fra fredningsnævnet at foretage foranstaltninger til begrænsning af fuglelivet af hensyn til flyvesikkerheden i Kastrup Lufthavn.

Hvidovre Kommune har på Overfredningsnævnets forespørgsel erklæret sig indforstået med, at fredningsområdet udvides med græsarealet på Langhøj-skolens idrætsanlæg.

Arne Jakobsen har som ejer af en ejendom ved Hvidovre Strandvej protesteret mod, at fredningskendelsen åbner mulighed for, at der kan anlægges en sti langs vandet.

Grundejerforeningen Strandvang og flere beboere i Hvidovre Kommune har ligeledes udtalt sig imod, at der anlægges en sådan sti.

Overfredningsnævnets beslutninger.

I sagens behandling har deltaget samtlige Overfredningsnævnets 11 medlemmer, for enkelte spørgsmåls vedkommende dog kun 9 eller 10 medlemmer.

Overfredningsnævnet kan i det væsentlige tiltræde fredningsområdets afgrænsning, således som afgrænsningen i overensstemmelse med regionplanen er bestemt af fredningsnævnet.

Fredningen bør imidlertid omfatte eventuelle opgrøde- eller andre naturligt fremkommende tilvækstarealer, og fredningsområdet bør udvides med et mindre areal under et idrætsanlæg i Hvidovre Kommune. Endvidere må enkelte mindre uoverensstemmelser mellem fredningsnævnets kendelse og det dertil hørende kort berigtiges.

Ved beslutningen om fredningsområdets afgrænsning over Amager Fælled har Overfredningsnævnet lagt vægt på den - for Københavns Kommune bindende - retningslinie i regionplanen, at der på grundlag af særlige plejeplaner skal udføres naturpleje for de byzonearealer på Amager Fælled, som ifølge regionplanen ikke skal bebygges, således at det ved naturplejen sikres, at Fælledens overdrevsagtige landskabstræk fastholdes, og at sø- og moseområderne på Fælledens østlige del bevares. Når fredningsbestemmelserne for landzonearealerne udformes under hensyn til den landskabelige sammenhæng mellem land- og byzonearealerne på Amager Fælled, finder Overfredningsnævnet, at der i hvert fald for tiden ikke er grundlag for, at nogen del af byzonen på Fælleden pålægges fredningsbestemmelser i medfør af naturfredningslovens kapitel III.

Overfredningsnævnets beslutninger om fredningsområdets afgrænsning er truffet enstemmigt, dog at ét medlem har stemt for, at i hvert fald størstedelen af byzonearealerne på Amager Fælled skulle inddrages under fredningen.

Om fredningsbestemmelserne bemærkes enstemmigt:

Fredningsbestemmelserne må som krævet i naturfredningslovens § 18, stk. 1, suppleres med en udtrykkelig angivelse af fredningens formål. Fredningsformålet varierer imidlertid delvis inden for det betydelige samlede fredningsområde, således som det også afspejles i fredningsbestemmelserne. Overfredningsnævnet anser det for væsentligt, at der sker en fremhæven af, at fredningsformålet for så vidt angår den sydlige del af Vestamager i første række er at bevare og pleje disse arealer som et naturområde til gavn for plante- og dyrelivet, herunder navnlig fuglelivet.

Fredningsnævnet har i sin afgørelse opdelt fredningsområdet i 6 delområder, således at der - foruden bestemmelser, der gælder for hele fredningsområdet - er fastsat særlige bestemmelser for hvert delområde. Ved disse særlige bestemmelser "udlægges" det enkelte delområde til et nærmere angivet formål, og der anføres anlæg m.v., som kan etableres i delområdet uanset de for hele fredningsområdet generelt gældende forbudsbestemmelser. Overfredningsnævnet kan tiltræde opdelingen i delområder og fastsættelsen af differentierede fredningsbestemmelser.

Efter fredningsnævnets afgørelse skal fredningsnævnet imidlertid godkende hvert enkelt projekt til de bygninger og anlæg m.v., som fredningen udtrykkeligt tillader tilvejebragt i det enkelte delområde. Det samme gælder forskellige foranstaltninger i forbindelse med naturpleje, anlæg af stier og indførelse af adgangsbegrænsninger af hensyn til plante- og dyrelivet. Fredningsnævnets godkendelse eller afslag vil da efter de almindeligt gældende regler i naturfredningsloven kunne påklages til Overfredningsnævnet.

Efter fredningsnævnets afgørelse skal der tillige tilvejebringes samlede planer for henholdsvis stianlæg og naturpleje i hele fredningsområdet og en samlet plan for opførelsen af hytter og fugletårne m.v. i delområde 4 (arealerne i Tårnby Kommune). Fredningsnævnets afgørelse indeholder ikke regler om disse planers tilvejebringelse og retlige betydning. Afgørelsen tager heller ikke udtrykkelig stilling til, hvem der er plejemyndighed for de enkelte delområder.

Overfredningsnævnet finder, at det gennem fredningsbestemmelserne bør sikres, at brugerne af fredningsområdet på Amager får indflydelse på de dispositioner, der træffes, og at det er både upraktisk og upåkrævet, at udførelsen af den enkelte foranstaltning inden for fredningens rammer skal godkendes af fredningsnævnet med mulighed for, at nævnets afgørelse kan påklages.

Efter Overfredningsnævnets vurdering bør det centrale være, at der under brugermedvirken tilvejebringes samlede planer for arealanvendelsen inden for fredningens rammer, for almenhedens færdselsret og for naturplejen i den del af fredningsområdet, som ligger på Amager. Foranstaltninger, der har grundlag i en sådan samlet plan, bør herefter kunne udføres af plejemyndigheden eller med plejemyndighedens tilladelse, uden at en godkendelse fra fredningsnævnet skal indhentes.

En foranstaltning, der ligger uden for fredningens rammer, bør derimod - uanset om foranstaltningen har grundlag i en samlet plan - være afhængig af, at der opnås fredningsnævnets (eller efter påklage Overfredningsnævnets) dispensation efter naturfredningslovens § 34 eller sker ændring af fredningen efter lovens § 34 a.

Overfredningsnævnet finder endvidere, at visse foranstaltninger - uanset om de har grundlag i en samlet plan - har en så stor betydning for varetagelsen af fredningens formål, at de kun bør kunne udføres efter tilladelse direkte fra Overfredningsnævnet. Dette gælder foranstaltninger til yderligere afvanding af Vestamager, yderligere tilplantning i delområde 4 samt anlæg af kolonihaver m.v. i delområde 4.

Også for delområde 6 (arealerne på Sjælland) bør foranstaltninger inden for fredningens rammer kunne udføres af plejemyndigheden eller med dens tilladelse, uden at en godkendelse fra fredningsnævnet skal indhentes. Der findes for dette delområde ikke tilstrækkelig anledning til at betinge plejemyndighedens kompetence af, at der foreligger en under brugermedvirken tilvejebragt samlet plan.

En sådan udformning af fredningsbestemmelserne gør det nødvendigt, at

det angives udtrykkeligt, hvem der som plejemyndighed tillægges de nævnte beføjelser, og ved hvem den nævnte brugermedvirken ved planernes tilvejebringelse skal foregå.

De arealer på Amager, der ligger i Københavns Kommune, er i sameje mellem staten og kommunen, medens arealerne i Tårnby Kommune ejes af staten. Efter bestemmelserne i bekendtgørelse af 6. december 1983 om tilsyn og pleje af fredede områder m.m. vil Københavns Kommune herefter være plejemyndighed for delområderne 1-3 og størstedelen af delområde 5, og Miljøministeriet vil være plejemyndighed for delområde 4 og en mindre del af delområde 5, medmindre andet fastsættes i fredningsbestemmelserne.

Delområde 1 administreres i dag af Københavns Kommune v/stadsgartnerembedet. Naturplejen af delområde 1 bør tilrettelægges i sammenhæng med plejen af de tilgrænsende byzonearealer på Amager Fælled. Plejemyndigheden for delområde 1 bør derfor være Københavns Kommune.

Efter fredningsbestemmelserne skal delområderne 2 og 3 på længere sigt tjene henholdsvis intensive rekreative formål og almene friluftsformål, medens delområde 4 varigt skal være et naturområde, hvor de biologiske værdier opprioriteres. De tre delområder udgør imidlertid i dag et sammenhængende naturområde, hvis daglige administration udøves af Jægersborg Statsskovdistrikt, og delområdernes indbyrdes grænser er ikke synlige i terrænet. Delområderne 2 og 3 må i øvrigt antages at ville blive gennemskåret af en motorvej, og den langsigtede arealanvendelse i disse delområder kan næppe detailplanlægges forinden. Overfredningsnævnet anser det for ønskeligt, at navnlig naturplejen af alle tre delområder indtil videre varetages af samme myndighed, og finder det rigtigst at tillægge Miljøministeriet plejemyndigheden, indtil forholdene gør en ændring af denne ordning tilrådelig.

Også delområde 5, hvoraf størstedelen er i sameje mellem staten og Københavns Kommune, er i dag naturområde under daglig administration af statsskovdistriktet. Delområde 5 er imidlertid klart afgrænset i terrænet og må forventes ret snart at skulle anvendes i en årrække til

deponering og efterbehandling af affald, hvorefter området skal tjene intensive rekreative formål. Overfredningsnævnet finder, at disse forhold bevirker, at plejemyndigheden for den del af delområde 5, som ligger i Københavns Kommune, bør udøves af kommunen. Da den resterende del af delområde 5 ligger i Tårnby Kommune, findes det - i hvert fald på det foreliggende grundlag - ikke muligt at tillægge Københavns Kommune plejemyndigheden for hele delområdet.

Delområde 6 ligger på Sjælland i dels Københavns Kommune, dels Hvidovre Kommune. Efter bestemmelserne i bekendtgørelsen af 6. december 1983 vil Københavns Kommune være plejemyndighed for arealerne i denne kommune, og denne ordning bør opretholdes. Efter bekendtgørelsen vil Københavns Amt være plejemyndighed for arealerne i Hvidovre Kommune, men da den overvejende del af området tjener og fortsat skal tjene lokale nærrekreative formål, bør plejemyndigheden tillægges Hvidovre Kommune.

De beføjelser, der for delområderne 1-4 og - når den midlertidige anvendelse af delområde 5 er ophørt - tillige for dette delområde kan tillægges plejemyndigheden, må som nævnt have grundlag i en samlet plan, der tilvejebringes under brugermedvirken, og planens gyldighedsperiode må ikke være for lang. Overfredningsnævnet finder det rigtigst, at brugerindflydelsen får udtryk under en dialog med plejemyndigheden om ønskelige foranstaltninger til opfyldelse af fredningens formål, og at brugerindflydelsen kanaliseres gennem Danmarks Naturfredningsforening, ²⁾Fri-
luftsrådet ³⁾Dansk Ornitologisk Forening og ⁴⁾Dansk Botanisk Forening samt
- for så vidt angår delområde 1 - tillige Islands Brygges Lokalråd og Sundby Lokalråd. Det bør imidlertid overlades til plejemyndigheden at bestemme, om et forslag til en samlet plan skal forelægges den enkelte forening m.v. til udtalelse, eller om der - som det kendes fra andre fredningsområder - bør nedsættes et rådgivende udvalg, hvori de pågældende foreninger m.v. er repræsenteret. Et mindretal på ét medlem har dog stemt for, at brugerindflydelsen vedrørende delområde 1 i hvert fald indtil videre skulle tilkomme foreningerne Fælledens Venner og Bevar Amager Fælled.

Om fredningsbestemmelserne iøvrigt bemærkes ligeledes enstemmigt:

Fredningsafgørelsen må tage udtrykkelig stilling til omfanget af almenhedens ret til færdsel og ophold i fredningsområdet. Udgangspunktet i så henseende bør være, at hele fredningsområdet skal være åbent for gående færdsel under overholdelse af visse ordensforskrifter som f.eks. de normalt gældende regler fastsat i medfør af naturfredningslovens kapitel VIII.

Dette udgangspunkt må imidlertid forlades for så vidt angår privatejede arealer og anlæg til særlige formål som bl.a. det eksisterende skydebaneanlæg og det kommende område til affaldsdeponering m.v. Udgangspunktet må også forlades i det omfang, hvori plejemyndigheden anser det for påkrævet af hensyn til sprængningsfare eller for at beskytte plante- og dyrelivet. Særligt om kyststrækningen i Hvidovre Kommune bemærkes, at fredningsnævnets ovennævnte afgørelse af 4. juni 1982 fortsat står ved magt, men at fredningen ikke bør hindre, at der - om nødvendigt efter forudgående ekspropriationer - anlægges en sti langs kysten. Almenhedens færdsels- og opholdsret i medfør af fredningsbestemmelserne vil i øvrigt være begrænset af anden lovgivning end naturfredningsloven, herunder det forbud mod færdsel i en del af fredningsområdet, som er fastsat i bekendtgørelsen af 15. juni 1984 om Vestamager vildtreservat.

Fredningsområdets udstrækning gør det ønskeligt, at der i et vist omfang gives almenheden ret til at cykle og ride i området. I dag er dette tilladt på visse stier i delområderne 1-5, og fredningen bør bekræfte denne ret. Fredningen bør imidlertid ikke fastlåse retten til at angå de nuværende cykle- og ridestier.

Overfredningsnævnet må respektere, at der i henhold til lov af 10. juni 1976 kan anlægges en motorvej over Vestamager. Overfredningsnævnet finder tillige - med en enkelt modifikation - at burde respektere den varige eller midlertidige arealanvendelse af dele af fredningsområdet, som fremgår af regionplanen. Fredningen bør således ikke hindre, at der i overensstemmelse med regionplanens retningslinier tilvejebringes forsynings- og trafik anlæg i to transportkorridorer og i en årrække de-

poneres og efterbehandles ikke-spiseligt affald i delområde 5, hvorefter der kan etableres kolonihaver (overnatningshaver) i dette delområde. Derimod bør der ikke blot på grundlag af en aftale mellem Miljøministeriet som grundejer, Københavns Amt som regionplanmyndighed og Tårnby Kommune kunne etableres overnatningshaver i den østlige del af delområde 4, således som regionplanens opslag 6.2. bestemmer, men en så væsentlig afvigelse fra det særlige fredningsformål for dette delområde må forudsætte en tilladelse direkte fra Overfredningsnævnet.

I fredningsnævnets afgørelse er det i overensstemmelse med fredningsforslaget bestemt, at nyttehaver i delområde 1 alene bør etableres vest for Lossepladsvej. Overfredningsnævnet finder, at meget kan tale for et direkte forbud mod at anlægge nyttehaver øst for Lossepladsvej. Tilvejebringelse af et forsvarligt grundlag for en sådan mulig beslutning vil imidlertid være tidkrævende, og spørgsmålets afklaring bør ikke forhale afslutningen af den samlede fredning. Overfredningsnævnet må derfor tiltræde bestemmelsen, som den er affattet i fredningsnævnets afgørelse, således at det henskydes til en eventuel ny fredningssag, om bestemmelsen bør ændres som nævnt.

Da delområde 4 varigt bør være et naturområde, hvor de biologiske interesser skal have særlig vægt, må de af fredningsnævnet fastsatte bestemmelser for dette delområde ændres, så plejemyndighedens kompetence til at tillade opførelse af bebyggelse begrænses.

Overfredningsnævnet finder det dernæst rigtigst at foretage den ændring af fredningsnævnets afgørelse, at Miljøministeriet tillægges beføjelsen til at tillade foranstaltninger til bekæmpelse af fuglelivet af hensyn til flyvesikkerheden i Kastrup Lufthavn.

Idet der iøvrigt foretages enkelte mindre realitetsændringer af de fredningsbestemmelser, som fredningsnævnet har bestemt, fastsætter Overfredningsnævnet herefter følgende fredningsbestemmelser for det ca. 3.000 ha store område, der er vist på kortbilagene, og for eventuelle tilvækstarealer dertil:

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at sikre en opretholdelse og muliggøre en forbedring af de biologiske og landskabelige værdier, der er knyttet til området, samt at fastholde og regulere almenhedens ret til færdsel i området og dets anvendelse til fritidsformål iøvrigt.

Fredningsområdet opdeles i 6 delområder som vist på fredningskortet. I delområde 4 skal de biologiske interesser tillægges særlig vægt. I de øvrige delområder skal der lægges særlig vægt på de rekreative hensyn.

§ 2. Tilstandsændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer og ændringer i de nuværende vegetationsforhold, og der må ikke opføres bebyggelse eller etableres andre anlæg, medmindre sådanne tilstandsændringer er umiddelbart tilladt i de efterfølgende bestemmelser, tillades eller foretages af plejemyndigheden efter § 7, eller tillades ved en dispensation i medfør af naturfredningslovens § 34.

§ 3. Vandstandsregulering.

Fredningen er ikke til hinder for, at den nuværende afvanding af Vestamager justeres for at tilgodese fredningens formål, men der må ikke uden tilladelse fra Overfredningsnævnet foretages uddybning af afvandingskanalerne eller anlægges nye afvandingskanaler.

I forbindelse med tilladt tilplantning må der dog graves de mindre grøfter, som er nødvendige for at aflede overfladevand fra skovkulturerne.

§ 4. Transportkorridorer og motorvejsanlæg.

Fredningen er ikke til hinder for, at der etableres forsynings-

og trafik anlæg i de to på fredningskortet viste transportkorridorer over Vestamager, når retningslinierne herfor i regionplan 1989 for det tidligere hovedstadsområde overholdes, herunder at forsyningsledninger kun må fremføres under terræn, og at den sydlige transportkorridor i det hele kun må anvendes til underjordiske ledningsanlæg.

Fredningen er heller ikke til hinder for, at der etableres tilslutnings- og udfletningsanlæg for den ved lov nr. 321 af 10. juni 1976 § 1, nr. 2, besluttede hovedlandevej (Tårnbymotorvejen), selv om disse anlæg etableres delvis uden for den nordlige transportkorridor.

§ 5. Havneanlæg.

Fredningsbestemmelserne gælder ikke for de eksisterende havneanlæg. Fredningsbestemmelserne gælder heller ikke for de landarealer, der i dag hører til et eksisterende havneanlæg, så længe disse landarealer anvendes til havneformål.

§ 6. Afværgeforanstaltninger.

Fredningen er ikke til hinder for de indgreb i områdets tilstand, der foretages som led i eftersøgning og tilintetgørelse af forsagere (granater), for afværgeforanstaltninger i forbindelse med forurening eller for, at der udføres kystsikring i overensstemmelse med bestemmelserne i lov om kystbeskyttelse.

Fredningen er heller ikke til hinder for, at der af hensyn til flyvesikkerheden i Københavns Lufthavn, Kastrup, foretages foranstaltninger til begrænsning af fuglelivet, når det sker efter tilladelse fra Miljøministeriet i hvert enkelt tilfælde.

Plejemyndigheden efter § 7 kan uanset § 2 anlægge - eller tillade, at der anlægges - mindre bakker og volde omkring nuværende og fremtidige trafik anlæg m.v., når det sker i overensstemmelse med en plan som nævnt i § 15.

§ 7. Naturpleje.

Uanset § 2 må plejemyndigheden udføre de foranstaltninger, der skønnes egnet til at forbedre forholdene for dyre- og plantelivet eller findes hensigtsmæssige for at opretholde eller forbedre de landskabelige værdier. For foranstaltninger i delområderne 1-5 er det dog en betingelse, at de udføres på grundlag af en plan som nævnt i § 15.

Plejemyndigheden tillægges

- a) Københavns Kommune i delområde 1 samt de dele af delområderne 5 og 6, som ligger i kommunen,
- b) Miljøministeriet i delområderne 2, 3 og 4 samt den del af delområde 5, som ligger i Tårnby Kommune, og
- c) Hvidovre Kommune i den del af delområde 6, som ligger i kommunen.

Overfredningsnævnet kan efter anmodning derom ændre fordelingen af plejemyndigheden og kan i så fald samtidig ændre bestemmelserne i § 15, stk. 3.

§ 8. Almenhedens adgang.

Bortset fra arealer, der pr. datoen for Overfredningsnævnets afgørelse er i privat eje, og bortset fra de til enhver tid værende anlæg til særlige formål er hele fredningsområdet åbent for almenhedens færdsel til fods med de begrænsninger, der følger af anden lovgivning end naturfredningsloven, og med følgende yderligere begrænsninger:

- a) Plejemyndigheden efter § 7 kan forbyde færdsel i nærmere bestemte områder af hensyn til sprængningsfare.
- b) I delområderne 1-5 skal hunde føres i snor.

Almenheden har med de i stk. 1 nævnte begrænsninger ret til at cykle på de stier, der er vist på fredningskortet med signatur for "cyklestier", og til at ride på de stier, der er vist på

fredningskortet med signatur for "ridestier". Retten til cykling omfatter ikke knallertkørsel.

Plejemyndigheden kan omlægge de viste stier, give almenheden en videregående færdselsret og anlægge yderligere stier, herunder stiforbindelser på tværs af vej- og baneanlæg, for at forbedre områdets tilgængelighed for almenheden. Plejemyndigheden kan også forbyde færdsel i nærmere bestemte områder for at beskytte plante- og dyrelivet. Plejemyndigheden kan fastsætte ordensforskrifter for almenhedens færdsel og skal i så fald opslå forskrifterne på egnede steder.

Det er en betingelse for, at plejemyndigheden kan udøve beføjelser efter stk. 3 i delområderne 1-5, at den pågældende foranstaltning eller beslutning er i overensstemmelse med en plan som nævnt i § 15.

§ 9. Særbestemmelser for delområde 1.

Plejemyndigheden efter § 7 kan i delområde 1 tilvejebringe - eller tillade, at der tilvejebringes - anlæg til intensive friluftsmål, herunder nyttehaver og en campingplads for turer. Nyttehaver bør kun anlægges vest for Lossepladsvej.

Ved disponeringen af delområdet til friluftsmål skal der sikres landskabelig sammenhæng til den øvrige del af Amager Fælled og de omliggende byområder.

Beføjelsen efter stk. 1 kan kun udøves, når den pågældende foranstaltning er i overensstemmelse med en plan som nævnt i § 15.

§ 10. Særbestemmelser for delområde 2.

Plejemyndigheden efter § 7 kan i delområde 2 tilvejebringe - eller tillade, at der tilvejebringes - de publikumsfaciliteter, som er nødvendige for områdets rekreative anvendelse. En golf-

bane må dog kun anlægges på betingelse af, at der sikres almenheden mulighed for gående færdsel over dette anlæg.

Fredningen er ikke til hinder for, at den af Bella Center A/S anlagte parkeringsplads vest for Bella Center varigt anvendes som parkeringsareal for centret, såfremt pladsen uden for perioder med udstillingsarrangementer står vederlagsfrit til rådighed for almenhedens benyttelse.

Beføjelsen efter stk. 1 kan kun udøves, når den pågældende foranstaltning er i overensstemmelse med en plan som nævnt i § 15.

§ 11. Særbestemmelser for delområde 3.

Plejemyndigheden efter § 7 kan i delområde 3 tilvejebringe - eller tillade, at der tilvejebringes - opholdsarealer for almenheden og øvrige publikumsfaciliteter, som er nødvendige for områdets rekreative anvendelse, samt løvtræsbeplantning i delområdets vestlige del langs motorvejen.

Beføjelsen efter stk. 1 kan kun udøves, når den pågældende foranstaltning er i overensstemmelse med en plan som nævnt i § 15.

§ 12. Særbestemmelser for delområde 4.

Plejemyndigheden efter § 7 kan i delområde 4 tilvejebringe eller tillade, at der tilvejebringes

- a) hytter og primitive overnatningsanlæg i skovbevoksningen i den sydøstlige del af delområdet,
- b) publikumsfaciliteter ved Sydmøllehøj og ved indgangen ved Finderupvej, herunder en bygning til naturformidling, og
- c) fugletårne på hensigtsmæssige steder.

Beføjelsen efter stk. 1 kan kun udøves, når den pågældende foranstaltning er i overensstemmelse med en plan som nævnt i § 15.

Tilplantning af arealer, som på datoen for Overfredningsnævnets afgørelse er ubevoksede, samt anlæg af kolonihaver (herunder daghaver) må kun foretages med tilladelse fra Overfredningsnævnet.

Fredningen er ikke til hinder for, at der foretages vandstands-hævning eller saltvandsindtag.

Fredningen er heller ikke til hinder for den anvendelse af de militære anlæg og arealer i delområdet, som forsvaret finder nødvendig.

§ 13. Særbestemmelser for delområde 5.

Uanset § 2 må delområde 5 anvendes til deponering og efterbehandling af ikke-spiseligt affald, og de dertil nødvendige anlæg (herunder genanvendelses- og sorteringsinstallationer og vej anlæg) må etableres.

Det efterbehandlede terræn skal holdes i en højde, der ikke overskrider en linie mellem digekronen langs Kalvebodløbet og det øverste af en støjvold på motorvejens vestside.

Når efterbehandlingen er tilendebragt, kan plejemyndigheden efter § 7 tilvejebringe - eller tillade, at der tilvejebringes - kolonihaver og langs diget mod Kalvebodløbet mindre jolleanlæg og andre anlæg med tilknytning til søsport. Fredningen er heller ikke til hinder for, at der over Kalvebodløbet anlægges en bro for gående og cyklende færdsel.

Beføjelsen efter stk. 3, 1. punktum, kan kun udøves, når den pågældende foranstaltning er i overensstemmelse med en plan som nævnt i § 15.

§ 14. Særbestemmelser for delområde 6.

Der må i den del af delområde 6, der ligger i Københavns Kommune,

anlægges en jollehavn med tilhørende anlæg syd for Valbyparken, dog uden at det biologisk værdifulde område "Tippen" berøres.

Der må i den del af delområde 6, der ligger i Hvidovre Kommune, etableres underjordiske forsyningsledninger og nord for matr. nr. 18 dq Hvidovre By, Strandmark, foretages terrænregulering og beplantning samt tilvejebringes publikumsfaciliteter og anlæg til lokale nærkreative formål. Fredningen er heller ikke til hinder for, at der foretages sådanne tilstandsændringer (herunder bebyggelse) på matr.nr. 9 gæ og 9 gz Hvidovre By, Strandmark, som kommunalbestyrelsen finder ønskelige af hensyn til arealets anvendelse til fritidsformål.

§ 15. Samlede planer.

For at en plan skal kunne danne grundlag for plejemyndighedens udøvelse af beføjelser efter foranstående fredningsbestemmelser, skal planen være udarbejdet af plejemyndigheden efter reglerne i stk. 2 og 3 samt tilsendt det pågældende fredningsnævnet og Overfredningsnævnet.

Planen skal omfatte mindst et delområde, for delområde 5 dog kun arealerne i den pågældende kommune. Planen skal redegøre for de plejeforanstaltninger og anlægsarbejder, som påtænkes udført i de følgende højst 5 år, og for eventuelle ændringer i almenhedens adgangsret. En plan for delområde 1 skal redegøre for, hvorledes den er samordnet med de plejeplaner for byzonearealerne på Amager Fælled, som skal udarbejdes i henhold til opslag 1.3. i Regionplan 1989 for bl.a. Københavns Kommune.

Der skal i den nedenfor anførte udstrækning være givet de nævnte foreninger m.v. og myndigheder lejlighed til at udtale sig over planen:

- a) Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening og Dansk Botanisk Forening over enhver plan,
- b) Islands Brygges Lokalråd og Sundby Lokalråd over en plan, der omfatter delområde 1,

c) Københavns Kommune over en plan, der omfatter delområde 2 eller 3, og

d) Tårnby Kommune og Københavns Amtskommune over en plan, der omfatter delområde 4 eller den del af delområde 5, der ligger i Tårnby Kommune.

§ 16. Forholdet til naturfredningslovens §§ 46 og 47 a.

Foranstaltninger, der tillades eller udføres i medfør af foranstående fredningsbestemmelser, kan foretages uden særskilt tilladelse efter naturfredningslovens § 46 (strandbeskyttelseslinien) eller § 47 a (beskyttelseslinien langs vandløb og omkring søer).

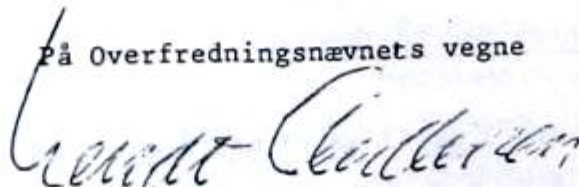
§ 17. Ophævelse af ældre fredninger.

Overfredningsnævnets kendelser af 26. juli 1944 og 25. januar 1947 om fredning af arealer i Hvidovre By og Sogn ophæves.

Fredningsdeklaration af 18. marts 1940 tinglyst på ejendommene matr.nr. 17 iy, 17 a og 17 ft Hvidovre By og Sogn ophæves for så vidt angår de arealer, der er omfattet af foranstående fredningsbestemmelser.

Fredningsdeklaration af 3. marts 1966 tinglyst på bl.a. ejendommen matr.nr. 1966 Valby, København, ophæves for så vidt angår den del af nævnte ejendom, der er omfattet af foranstående fredningsbestemmelser.

På Overfredningsnævnets vegne

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

Fortegnelse

over matrikelnumre, der helt eller delvis er
omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af
14. november 1990 om fredning af "Kalvebodkilen"
i Københavns, Tårnby og Hvidovre Kommuner.

Eksercerpladsen, København:

Matr.nr. 136, 137, umatr.

Kongens Enghave, København:

Matr.nr. 269, umatr.

Sundby Overdrev, København:

Matr.nr. 890, umatr.

Valby, København:

Matr.nr. 1966, umatr.

Hvidovre By, Strandmark:

Matr.nr. 3 ak, 3 am, 3 an, 3 ao, 5 bd, 5 be, 5 bf, 5 bg, 5 bh, 5 bi,
6 v, 6 x, 6 y, 6 z, 6 æ, 7 y, 7 z, 7 æ, 7 ø, 7 aa, 7 kq, 9 gz, 9 gæ,
16 kr, 16 ks, 17 a, 18 dq, 19 b, 20 ok, 20 ol, 20 om, 23 øi, 24 ir
(001-004 incl.), 30 b (001), 103, 107 a 107 b, 784, "an", umatr.

Koklapperne, Tårnby:

Matr.nr. 1 a, 1 d, 1 e, umatr.

KALVEBODKILEN

FREDNINGSKORT

OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsafgørelse af Nov.
1990 i sag nr. 2787/89

Oversigt over kortbilag, der hører til Overfredningsnævnets afgørelse

FREDNINGSKORT (1:25000) : I omslagslomme.

Indheftet efter dette blad:

Fredningskort (1:50000) - særkort over
stiforløb i delområderne 2 - 5.

Matrikulære kortudsnit:

Kortudsnit 1 - arealer af Hvidovre By, Strandmark

- 2 - -

- 3 - -

(alle 1:4000)

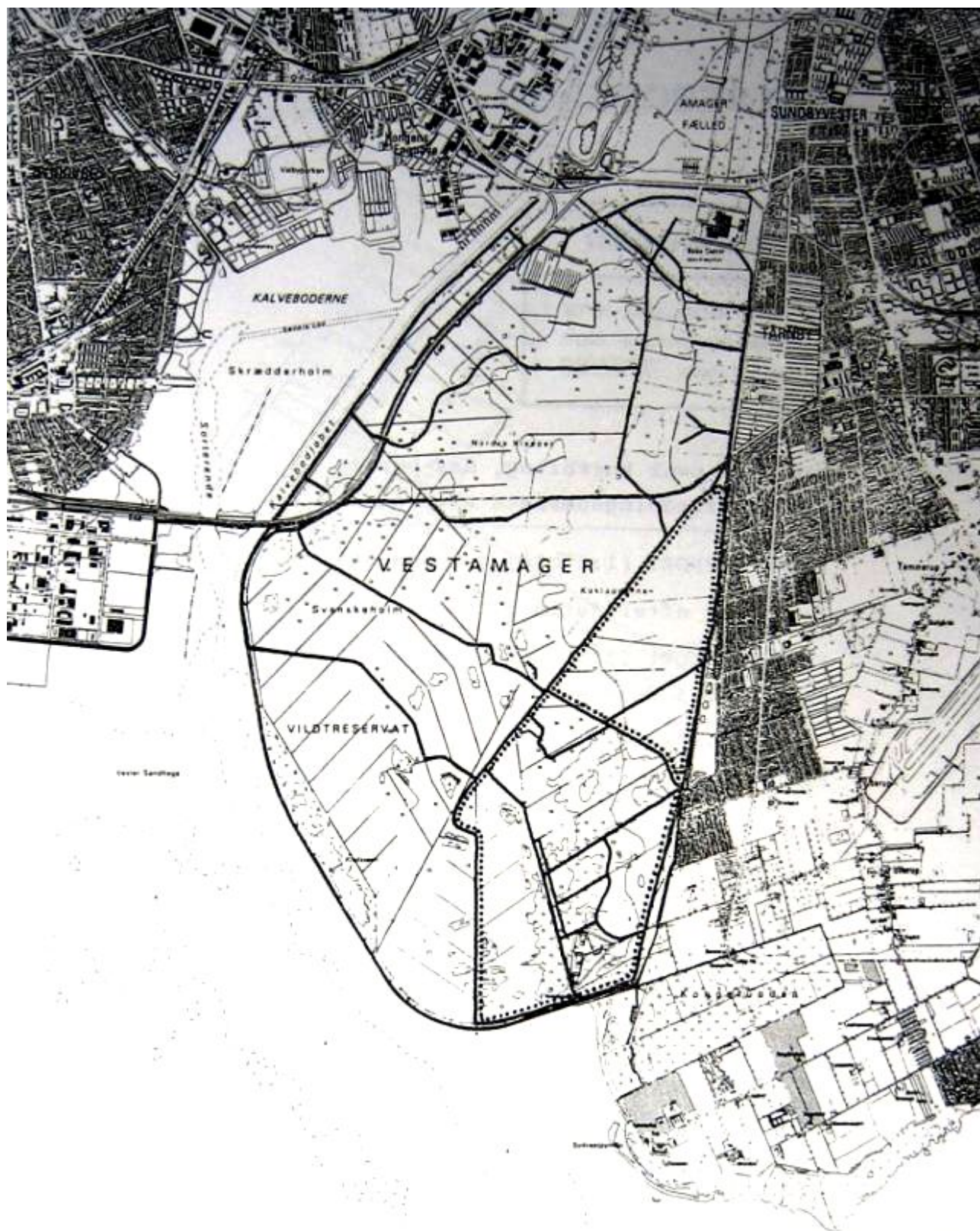
og

kortudsnit 4 - arealer af Valby, København

- 5 - - af Kongens Enghave,
København

kortudsnit 6 - arealer af Eksercerpladsen,
København

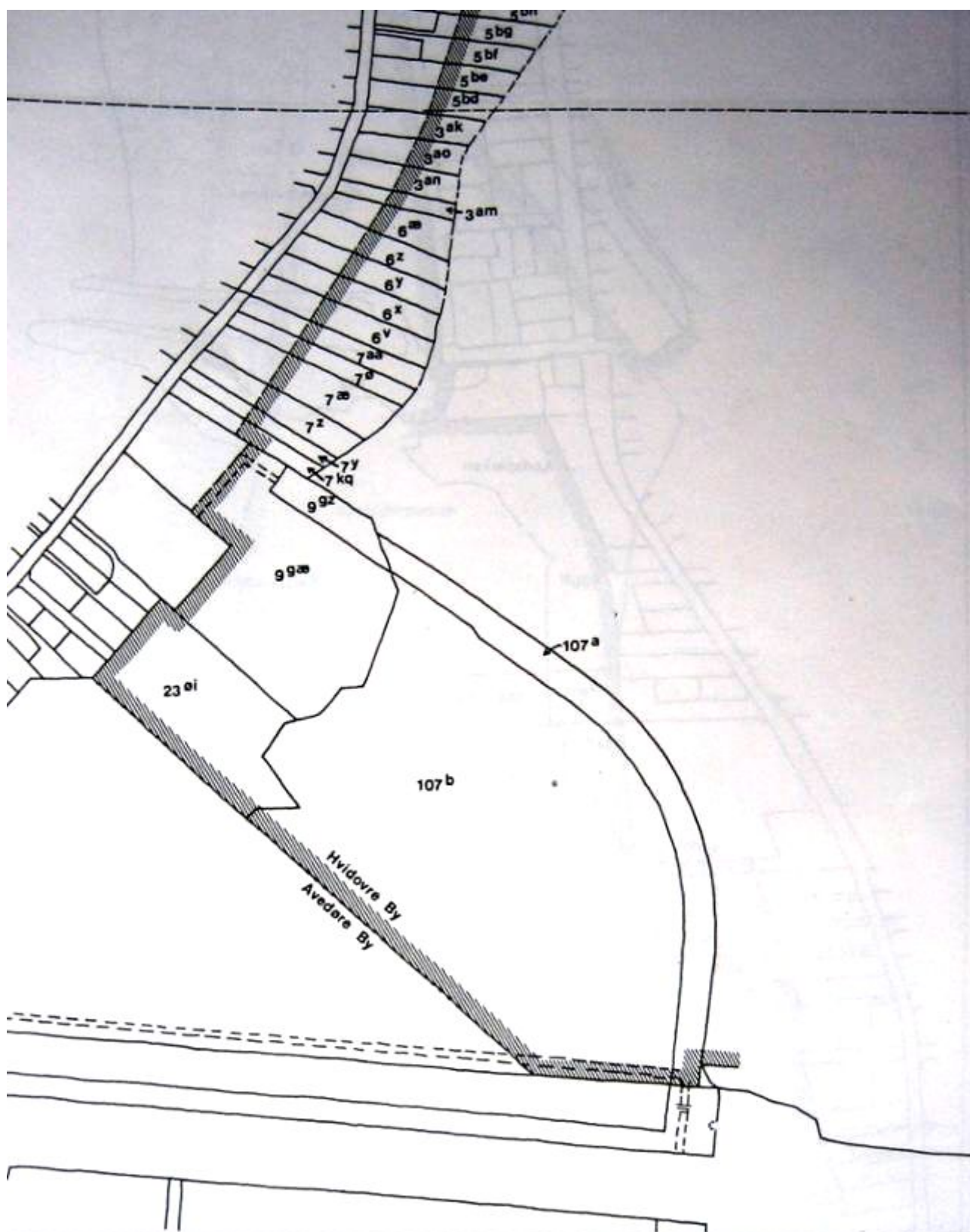
(alle 1:8000).

Stiforløb i Kalvebodkilen

Mål: 1:50.000

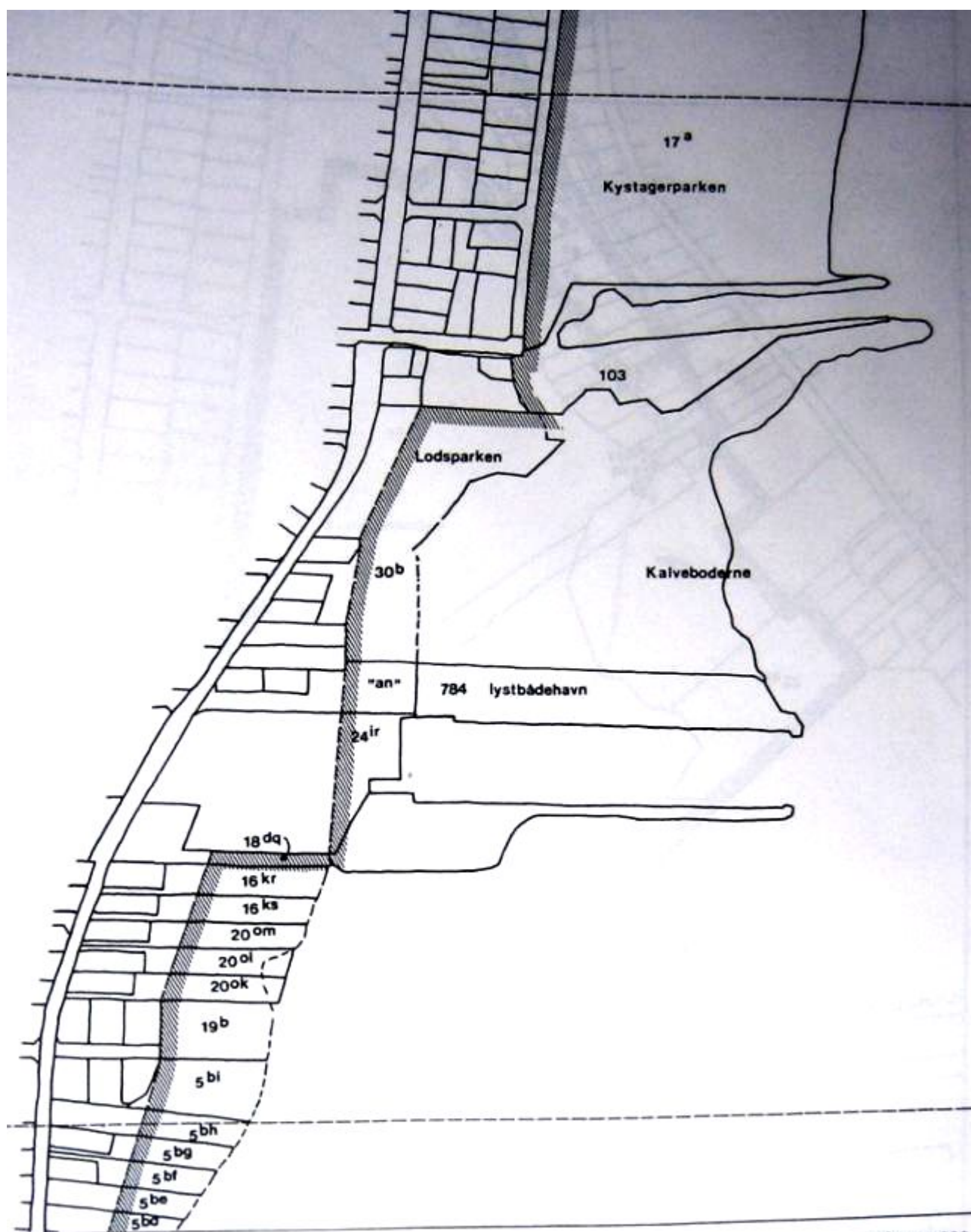

Kortudsnit 1

Mål: 1:4.000

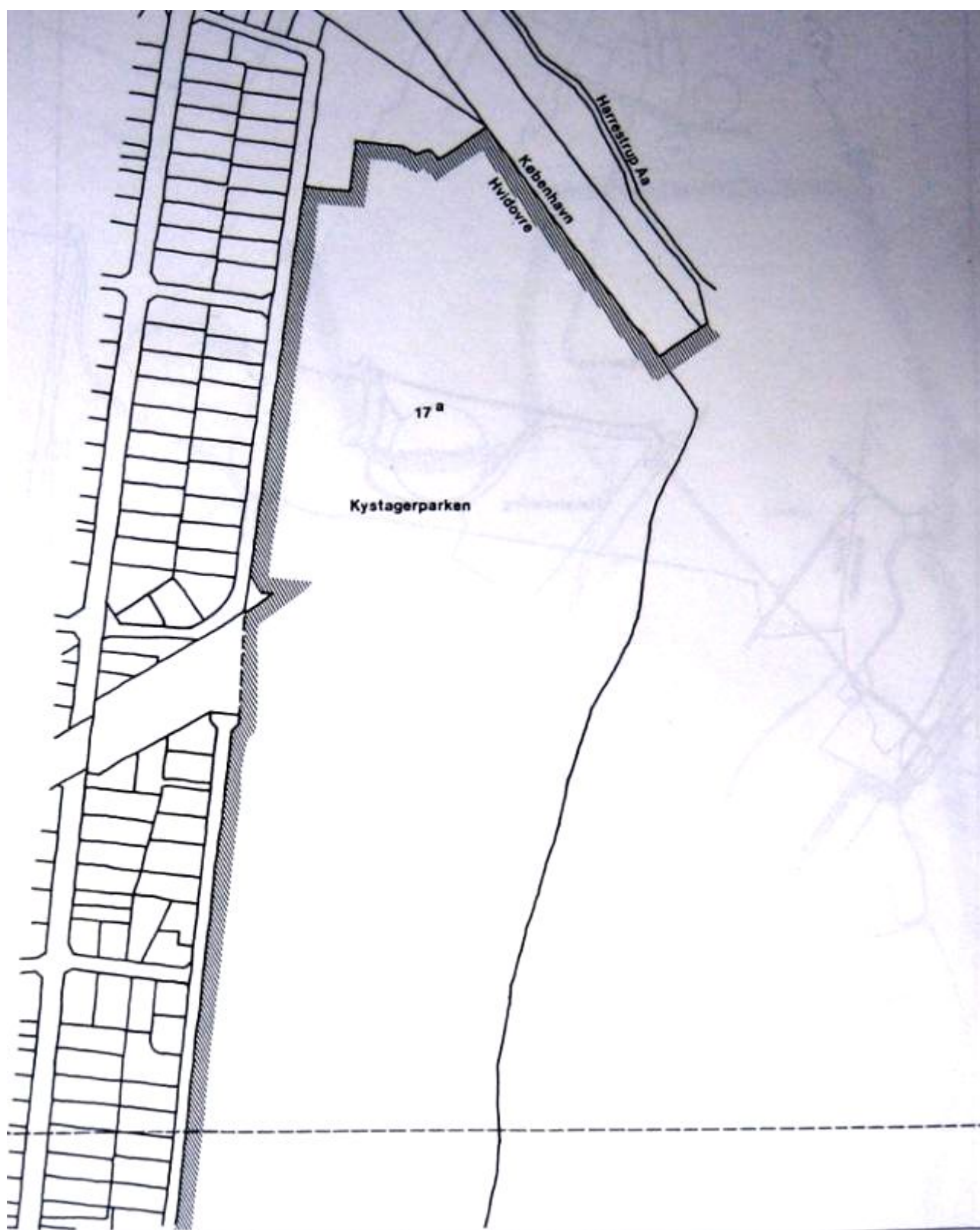
Vedrørende areal i Hvidovre By, Strandmark,
henhørende til fredningskort vedrørende Kalvebodkilen

Kortudsnit 2

Mål: 1:4.000

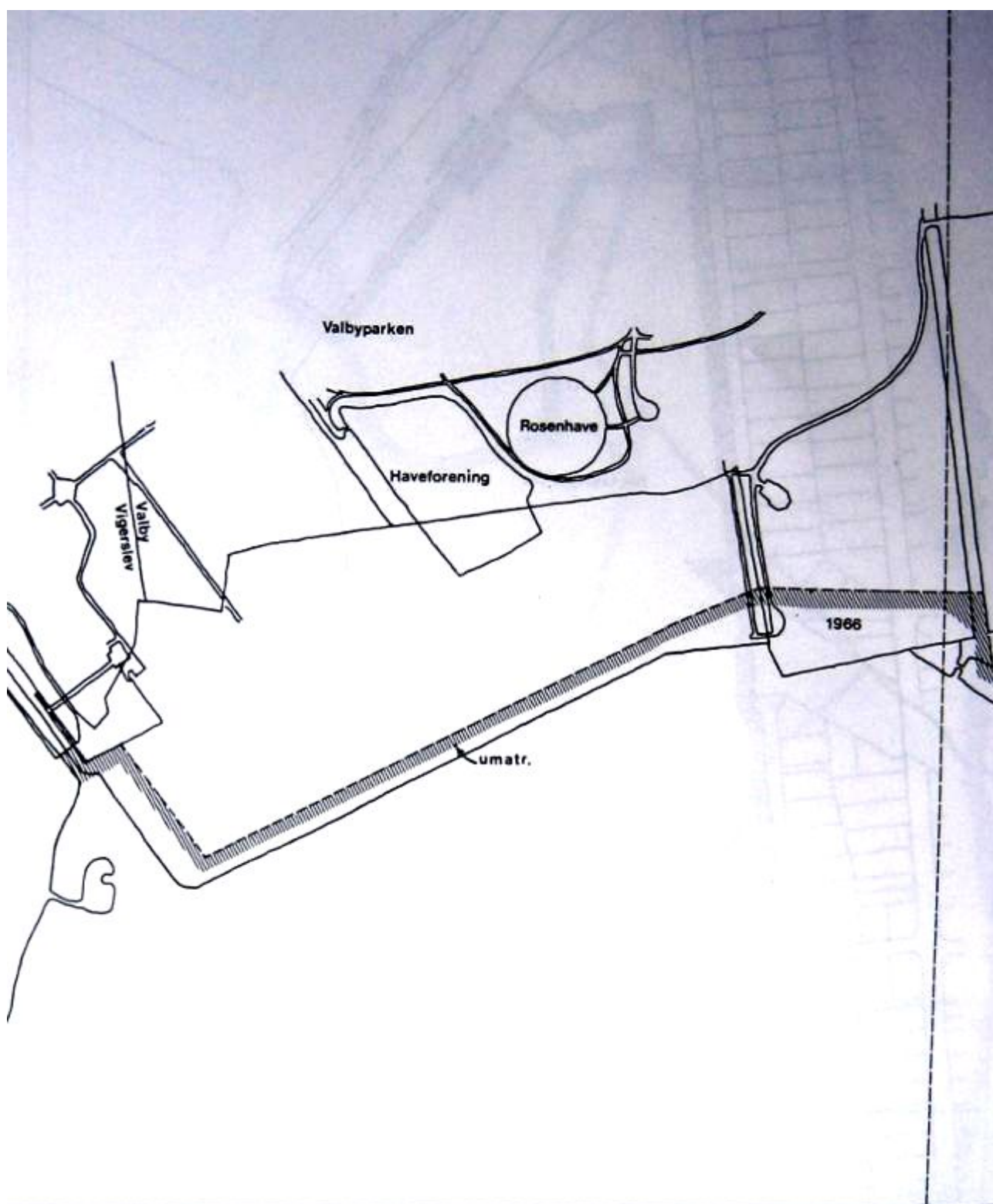
Vedrørende areal i Hvidovre By, Strandmark,
 henhørende til fredningskort vedrørende Kalvebodkilen

Kortudsnit 3

Mål: 1:4.000

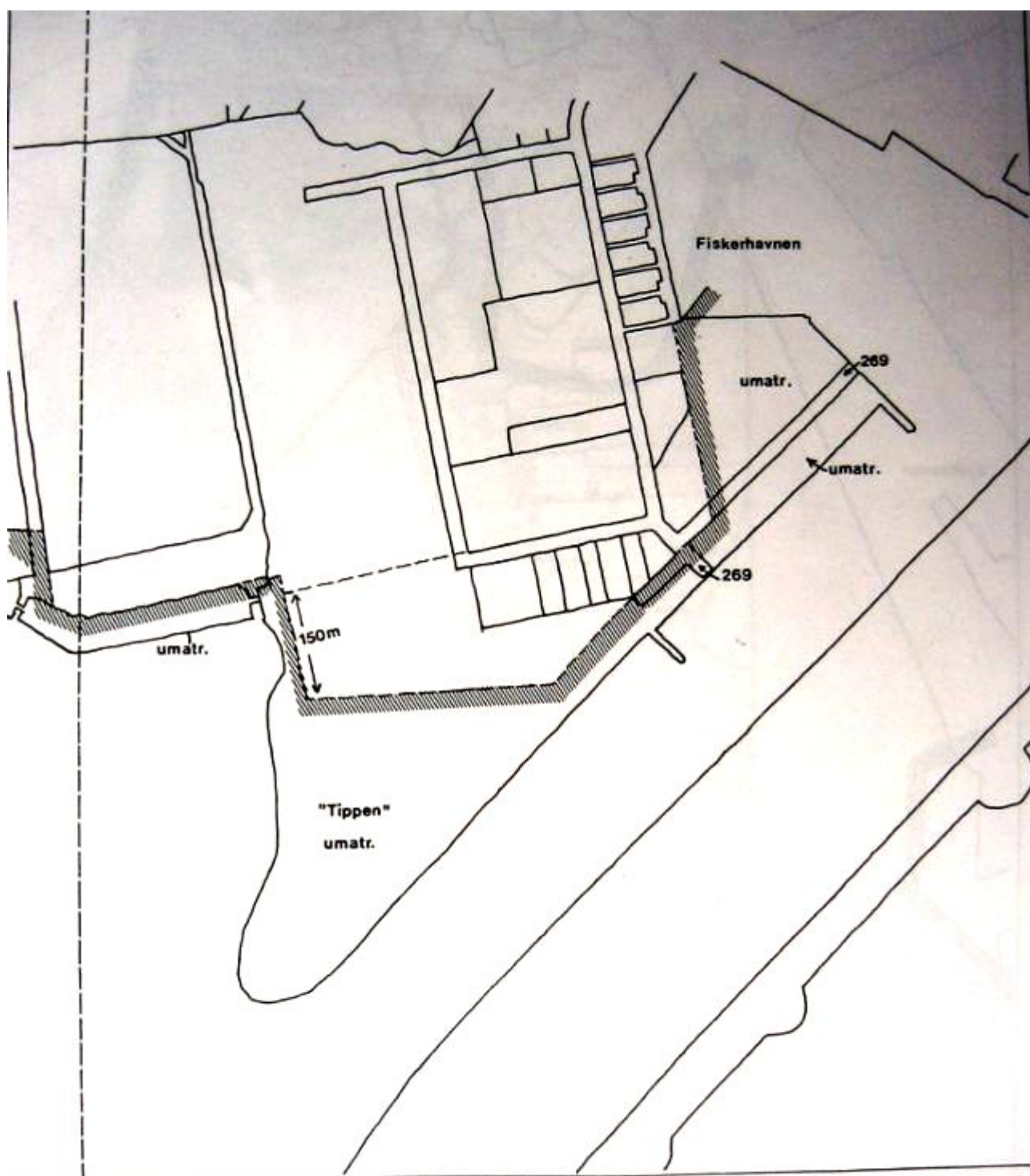
Vedrørende areal i Hvidovre By, Strandmark,
henhørende til fredningskort vedrørende Kalvebodkilen

Kortudsnit 4

Mål: 1:8.000

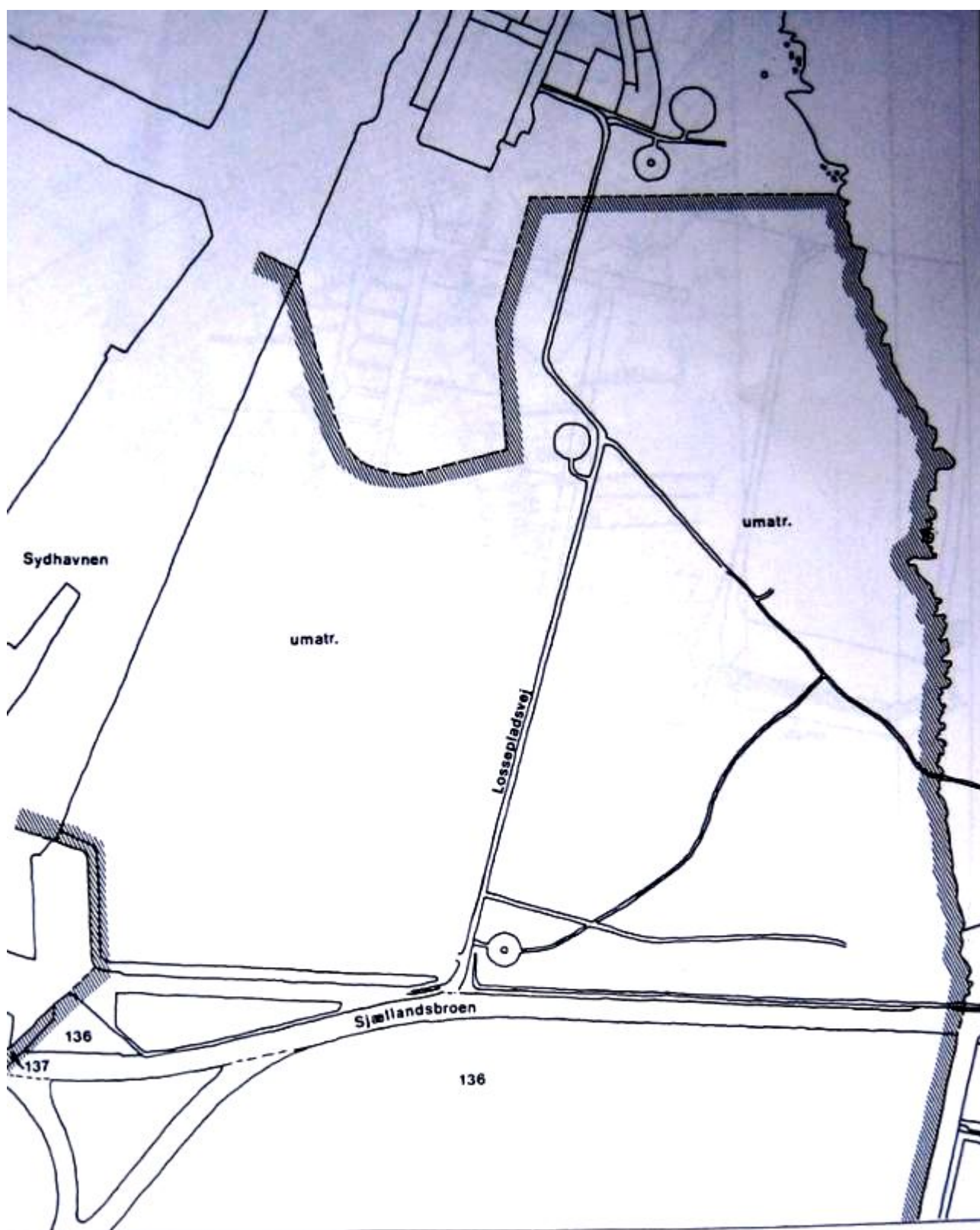
Vedrørende areal i Valby,
henhørende til fredningskort vedrørende Kalvebodkilen

Kortudsnit 5

Mål: 1:8.000

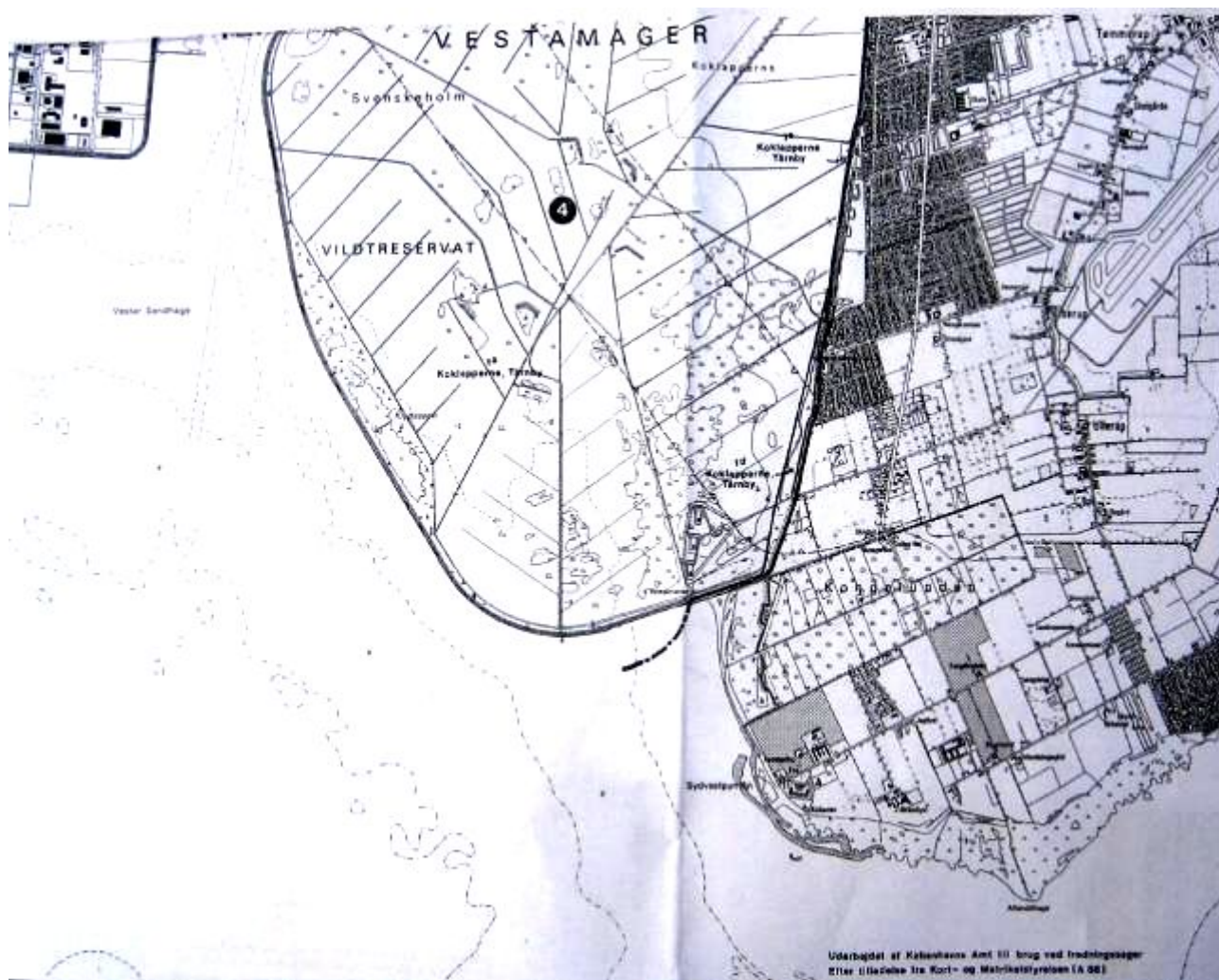
Vedrørende areal i Kongens Enghave,
henhørende til fredningskort vedrørende Kalvebodkilen

Kortudsnit 6

Mål: 1:8.000

Vedrørende areal på Eksercerpladsen,
henhørende til fredningskort vedrørende Kalvebodkilen

FREDNINGSKORT

OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsafgørelse af Nov.
1990 i sag nr. ...2787/89

FREDNINGSKORT FOR KALVEBODKILEN

- Fredningsgrænse
- Områdegænse
- Matrikelskel
- Transportkorridorer

Målförhold 1: 25.000

Del af

**Hvidovre by, Strandmark
Hvidovre Kommune**

**Eksercerpladsen, København
Sundby Overdrev, København
Valby, København
Københavns Kommune**

**Koklapperne, Tårnby
Tårnby Kommune**

Københavns amt

